

У КНИГУ ЗАКОХУЮТЬСЯ З ДИТИНСТВА

Торік книжковий світ поповнила книга уродженця села Іванківці, відомого українського історика-педагога, письменника і громадського діяча, почесного доктора історії, професора, завідувача кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету, академіка Міжнародної кадрової академії (ЮНЕСКО) та Української академії економічної кібернетики, Заслуженого працівника культури України Володимира Дорофійовича Гайбонюка «Служити Вітчизні».

Пропонуємо читачам районки уривки з цього видання. І не тільки

тому, що в них йдеться про ріднокрай. А й тому, що крізь призму світобачення відомого вченого відкривається чимало цікавих і корисних життєвих та історичних істин...

Правду кажучи, рідна сім'я цих якостей мені не успадкувала. Мама Марія за все життя ні читати, ні писати так і не навчилася. Тато був майже завжди в полі або на заробітках. Зате мій хрещений, наш сусід і двоюрідний брат батька Федот Бобрик відіграв у моїй дитячій самоосвіті визначальну роль.

Дід Павло, батько дядька Федота, один із найбагатших людей в Іванківцях, дуже старався вивчити сина хоч би на землеміру, а ще краще - на священика. На його освіту, особливо на книжки грошей ніколи не шкодував. Очевидно, наслідуючи такий педагогічний хист свого батька, дядько Федот, який так і не став при Польщі ні землеміром, ні священиком, намагався допомогти мені здобути освіту. Уже з перших свідомих років моого дитинства він щиро, доброзичливо і цілеспрямовано прилучився до моєї самоосвіти.

У шість років я вже знов усі букви українського і польського алфавіту, у сім - писав і читав українською і польською. А у восьмирічному віці мій батько і хрещений узяли собі за звичку брати Володю на читання «Псалтиря» над усопшими протягом усієї ночі. Звичайно, цю відповідальну місію мені доручали тільки в час їх перепочинку. Мій рідний дідусь Іван, церковний староста, вважав, що не слід дитину змушувати бути поруч із мерцями. Але батько і хрещений до порад неписьменного діда Івана не дослухались.

Так уже щасливо склалося, що до 1939 року, ще до встановлення радянської влади в Іванківцях, мною вже були прочитані українською «Тарас Бульба» Миколи Гоголя, трилогія «Богдан Хмельницький» Михайла Старицького, «Людові» Зінаїди Тулуб, «Новели Старокіївські» Наталени Королеви і навіть «Лісова пісня» Лесі Українки. Багато віршів Тараса Шевченка, найперше «Заповіт» і навіть поему «Сова», знав напам'ять. Польською мовою прочитав чимало творів Генріха Сенкевича, зокрема «Ogniem i meschem» і «Kamto gradesch». Зміст останніх двох книжок тогодчасний восьмирічний другокласник польської школи «мацежі», звичайно, словна не зрозумів, однак їх сюжети за тогодчасним сприйняттям зміг би передати й сьогодні.

Для самоосвіти хрещеніка дядько Федот грошей не шкодував. Щорічно, упродовж трьох дорадянських років, він для підопічного «грамотія», як називали хлопчину дідусі Павло та Іван, виписував дуже цікаві і мистецько оформлені польський дитячий журнал «Plomyk» (з польської «Промінь»). Обидва дідусі, самі неписьменні, схвалювали ставилися до такої філантropічно-педагогічної діяльності дуже доброзичливого і щедрого душою шанованого в селі добродія Федота. «Всерівно з Володьки ні хлібороба, ні господаря не вийде», - говорили вони. - Немає в нього тяги ні до коней, ні до поля. Як Бог благословить, може, колись вивчиться на попа чи вчителя».

Хрещений Федот не тільки вчив, але й мудро, справді по-батьківськи, повчав: «Ти, синку, запам'ятай на все життя: на розумну книжку ніколи ні грошей, ні часу не шкодуй. Бо прочитана гарна книжка, то теж саме, що ти з великим інтересом і майбутнім розумним зиском для себе поспілкувався з мудрою людиною». Шкода, що не залишилося світлини щиро шанованого автором хрещеного батька Федота. Зате в душі й пам'яті він залишив по собі глибокий добрій слід. І добре приклади для життя, найціннішим із яких є з дитинства стабільна і незрадлива закоханість у книги».

Володимир ГАЙБОНЮК
Служити Вітчизні